

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Masekhet megilat ta'anit

Avraham Segal <mi-Kraḳo>
<אקארקמ> ל"גס ןרפ מהרבא ןב ל"גס ןסוי ןב יולה מהרבא

Amsterdam, 419 [1658/1659]

ינש קרפ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10315

א השיב ר' אליעזר אומר אבר מן המת הוא טהור פי' דאיידי
 בשאין על האבר כוית בשר אבל אם יש עליו כוית צמר הכל
 מודים שהוא טמא משום כוית בשר ומטמא במגע ובמשא
 ובאהל כדין המת בעצמו אעפ"י שיש באבר עגס ומטמא
 בכשעורה כהי דמטמא במגע
 ובטמא מ"מ באהל לא מטמא אבל
 אבר מן הסי עיקר טומאתו הוא
 משום אבר ולא משום בשר דבשר
 הפורש מן הסי הוא טהור לכן הוא
 מטמא משום אבר במגע ובמשא
 ובאהל אפי' אין עליו כוית בשר
 משא"כ באבר המת עיקר טומאתו
 הוא משום בשר המת ואם אין כוית
 בשר שהוא טהור לעומא אינו מטמא
 משום אבר להיות כמת ענינו לטמא
 אף באהל וטהור שאמר ר"א היינו
 מטמא אהל אבל במגע ומשא מטמא
 וכן הוא מוכח בהרמב"ם בפ"ב
 מהלכות טומאת מת א"כ טהור
 לגמרי קאמר ר"א נחירי באבר
 מכלל שאין בו עגס כשעורה וכמו
 שהמליץ ופי' הרב כסף משנה דברי
 הרמב"ם ממה שהשיג עליו בזה
 הראב"ד ט"ס בפ"ב ב' וכתוב
 במגלת תענית פסחא ועירא וכו'
 כלומר בתמיה פסחא ועירא דהיינו
 פסח שני ולא למסד אבל פסחא
 רבא היינו פסח ראשון מותר
 לסכוד לא ק"ו לפסחא רבא שהוא
 דלא למסד ה"ה כנוי אבר
 מן המת מטמא באהל וק"ו דאבר
 מן הסי וכן מפורש בקולין בפס"ר
 העור והדומה דף קכ"ט ע"ב: ג
 ומש לא ימא וכו' והיתה הפכיר'
 פיס וכו' פסוק הוא בשמואל י"ד אבל
 תפלת מלכות שאול מפירוט רש"י ז"ל
 לא היו מכוני בתפלת מלכות שאול
 כי הפלשתים המושלים בישראל
 העבירו כל חרשי ברזל מישראל פן
 ישנו כלי ויין להלחם: וירדו כל
 ישראל הפלשתים וכסהיו ישראל
 דריבין לחרשי ברזל ללבוש איתים וקדרומות ומקרישות היו וקוקים לירד

פרק שני גמרא

אייר

בשבעה באייר חנוכה שור(פי'
 חומת) ירושלים דלא לסכפדי
 בשני מקומות כתוב במגילה הזאת חנוכה
 ירושלים דלא לסכפר אחר כשעלו ישראל
 מהגולה ואחר כשפרצוהו מלכיו ונדרוהו
 בית חשמונאי שנאמר ותשלם החומה
 בעשרים ונו' ואעפ"י שנבנתה החומה עדין
 השערים לא עמדו שכן הוא אומר גם עד
 העת ההיא לא העמרתו השערי ואומר הוא
 יבננו ויטללנו ויעמד מנעליו וכו' ואומר
 ויקחו המשרדים והשוערים ועושי המלאכה
 וכשגמרו למנותם אותו היום עשאוהו יום
 טוב: בארבעת עשר ביה נביסת פסחא
 זעירא דלא למספר וזו השיב ר' יהושע את
 ר' אליעזר: א שהיה ר' אליעזר אומר אבר
 מן החי טמא ואבר מן המת טהור אמר לו
 רבי יהושע אם אבר מן החי טמא לא כל
 שכן קל וחומר מן המת מה אם מן החי שהוא
 טהור אבר הפורש ממנו טמא המת שהוא
 טמא לא כל שכן: ג וכתוב במגילת
 תענית פסחא זעירא דלא למספר קל
 וחומר לפסחא רבא ועוד דבר אחר השיב
 ר' יהושע שהיה ר' אליעזר אומר זכין לקטן
 ואין זכין לגדול ואמר לו רבי יהושע אם
 לקטן אמרת ק"ו לגדול וכסצות פסח
 גדול כן מצות פסח קטן בכ' ותלתא
 ביה נפקו בני הקרא מירושלים הוא דכתב
 וילבוד רוד את מצודות ציון היא עיר דוד
 זה הוא מקום הקראים עכשיו שהיו מצרים
 לבני ירושלי ולא היו ישראל יכולין לצאת
 ולבוא מפניהם ביום אלא בלילה וכשנבר'
 בית חשמונאי הגלו אותם משם ואותו היום
 שעקרום עשאוהו יום טוב: בעשרים
 ושבעה

כותבין על מצחו של שור ועל מצחו של חמור וכו':
 כראה ל' הטעם באמת למה היו כותבין דווקא על מצחו
 של שור ועל מצחו של חמור ולא על דבר אחר ויובן על פי
 הוהר דאיתא בזהר הנוחה תמיד תיאונתה לקטור
 בקדושה והכס מתפלה בא כחש
 וכשך ליעקב והיינו סמאל שכתו
 שור ואמר בא חמור בשכס לקטורה
 ליה ושמעון ולוי כתבנו על חמור
 ואף גם ששמעון מזליה שור והוא
 עשה מלחמה עם החמור ולא רצה
 לכפר עם החמור כי אין וזוג' עולה
 יפה על כן נתגבר עליו ואמר כך
 מכרו השכטים את יוסף ומכרו
 אותו עם החמור כי יוסף בכור
 שורו הדר לו ומגדים בשר חמורים
 בשרם על כן נבר הקטורו וכמכרו
 ישראל לחמורים למגדים שנקראו
 חמורים והיו שם בגלות עד שעמד
 לוי שהיה משה והוציא השור מתוך
 החמורים דכתיב ויקח משה את
 עמנות יוסף וכשם שכשכס קודם
 טהרנס הים להם לכימן דס שמלו
 כן במגרי' היה קודם לכן דס ואס"כ
 מכת בכורות וכמו שהזכר בשכס
 זאת תילס בזו כן במגרי' כלי כסף
 וכלי זהב ושמלות את זה לטומות זה
 ומסיים השתא דעשו קאים וכשך
 להו לישראל מאן יקום לגביה יעקב
 ויוסף עכ"ל כללל דמילתא אין
 כל הקליפו' הטומא כמו קליפות
 השור והחמור ועשום זה זוש
 הק"כ ל' ישראל לא תשרש בשר
 וחמור יסדיו אכל כשחטאו השבטי'
 ומכרו את יוסף שנקרא שור והיו
 מחברים השתי קליפות יחד אזי
 כמו זכיה צרות עמדו לישראל
 מחנות סידיהם של א"ה עליונה על
 ישראל והמה השרים שלהם שאומד'
 תחת מתסלתם עד שעמד משה
 והוציא השור זה יוסף מן החמורי'
 בעה

לירד

לירד אל ארץ פלשתיים : והיתה הפצירה פיס למקדשות
והיתה להם לאותם שהיה להם טורח לרדת אל הפלשתיים
ללבוש : היתה הפצירה פיס לימא כלעו שיש לה הפצר
פיות כלומר קיות ומידודים הרבה היתה להם למדד
המקדשות והאתים עכ"ל : וקשה
לי מאי שייכות זה למעלה למעשה
של יון שהיו כותבין על מצחו של
שור ועל מצחו של חמור שאין
לבעליהן חלק באלהי ישראל :

וכ"ל כמו שמפרש הרד"ק ז"ל ספר
הכתוב לנו זה כי לא נמצא חרב
ומכ"כיד כל העם כי אם כיד שאול
ויהונתן להודיע כי לא נקרב
ומכ"כ יושביה וילו לכדו התשועה
אע"פ שהיה כנגדם עם רב כחול
הים והם לא היו אלא אלק ושש
מאות איש אעפ"כ היתה תשועה
גדולה ביום ההוא ואם כן הפלשתיים
חשבו נ"כ שאין להם חלק באלהי
ישראל להשיע להם בלא חרב ומכ"כ
ועיין בחידושי דרושים שלי טעם
מספיק למה היו כותבין דוקא על
מצחו של שור ושל חמור דוקא ולא
על דבר אחר :

ביאור
מאמר
פקד
פקד
פקד
בע"ה
פקוד
בע"ה

רעה בימי יוגים וכשנברה יר בני השכונאי כבשוהו הוציאו משם והושיבו ישראל
בחוכה ואותו היום שבשוהו עשאוהו יום טוב :

לקטרנ בקדוש' כמו שהיא תמיד תיאונתה לקטרנ בקדושה אבל אם לא תעלו את עצמותי א"כ יהיה דניקות גדול השתי
קליפות ביחד ויהיה כח להטומאה מ"ו לקטרנ בקדוש' ואתם גרמיתם את זאת שמכרת' אותי למזכרים שהמה חמורי וא"כ
המטא שלכם יהיה כבודאי שמור לע"ה ולא יהיה לכם חלק עה"כ בשבילי מאמר שהטומאה יהיה לכם למקטרנ אבל אם
העליתם את עצמותי א"כ פקד יפקד בע"ה ובע"ה וכוה המטא שלכם כתקן : וק"ו כוונת ס"ל בפסוק שמעון ולוי אחיכם
כלי חמס ונו"כ כי באפס הרגו איש זה שכם וממור כאיש אחד ונכוננס עקרו שור זה יוסף שנקרא שור וקשה מאי שייכות
הריגת שכם למכירת יוסף אלא הוא הדבר אשר דברנו בשם הוזהר שיעקב הוכיח לשמעון ולוי שהנדילו מטאם במכירת
יוסף שהיו מחבריו השתי קליפו' יחד שור וממור ובמה נפשך מטא' כאחד משתיהן או במכירת יוסף או אצל הריגת שכם
כי באפס הרגו איש זה שכם וממור וא"כ למה באמת הרגתם לא ע"כ כדאמורן בשם הוזהר כדי להפריד בין השתי קליפו'
בין שור וממור ואם כן ונכוננס עקרו שור במזיד עקרו שור זה יוסף ומכרתם השתי קליפות יחד ומזד זה כתעורר על
ישראל כמה צרות לכן אמר ונכוננס עקרו שור ר"ל במזיד שידעו גדול הנרמית ההיזק במכרת אלו הקליפות יחד דמשום
זה הרגו שכם וממור כדי לנטלם ואעפ"כ מכרו ליוסף לכן אמר ארור אפס ועל זה איתא בבוהר ששלם יעקב אל עשו כח
אמר עבדך יעקב ויהי לי שור וממור זאן ועבד-שפסא ר"ל כל הקליפות של שור וממור ונס שאר הקליפות הטומאה של
זאן ועבד ושפסא הם בידי ואני מושל עליהן ומיד כשהודיע זה לעשו ביה מתיירא עשו יראה גדולה ופשה שלום עם יעקב
ולא היה נריך יעקב להכניע את עצמו נגד עשו לאמר כמה פעמים עבדך יעקב ונכיל זה נענש כלל סולה מדברינו

המה המזכרים : לכן כ"ל שזהו הטעם של ס"ל שאמרו על
פסוק ועתה לכה ואשלחך אל פרעה ונו' לכה וודאית אם
אין אתה גאלם אין אחר גאלם וקשה למה באמת כן תלה
הנאולה דווקא במשה ולא באדם אחר אבל לפי דברינו יונק
משום שמשה שהיה משבט לוי היה

ושבעה ביה איתגמיל כלילאי מיהודה
ומירושלים שבימי מלכות יון היו מביאים
עטרות של וורת תולין אותן על פתחי בתי
ע"ו שלהם ועל פתחי החנויות ועל פתחי
החצרות ושרין בשיר לע"ו וכוהבין ער'
מצחו של שור ועל מצחו של חמור שאין
לבעליהן חלק באלהי ישראל כמו שהיו
פלשתיים עושים כמו שנ' : ג וחרשלא
ימצא וגו' והיה הפציר' פים וגו' וכשנברה יר
בני השמונאי בטלוהו ויום שבטלוהו
עשאוהו יום טוב :

סליק פרק שני

סיון

בשבעה עשר בסיון אחרת (פי')
אמרת זו אמית תרנוס אמונת
כחלה אמדת אמכנתא פי' גלכד העיר נור
הקולות מדינה שהיא ס"ל ואיכו עושה פירות
ערוך) מנרול צור זו קסרי בת ארום שהיתה
יושבת בין החולו' והיא היתה לישראל יתר
רעה בימי יוגים וכשנברה יר בני השכונאי כבשוהו הוציאו משם והושיבו ישראל
בחוכה ואותו היום שבשוהו עשאוהו יום טוב :

צריך לתקן המטא של לוי שמכר את
יוסף שנקרא שור למזכרים שנקראו
חמורים והיה מחבר השתי קליפות
שור וממור יחד והונרך לעשות
פירוד בין הקליפות ולהוכיח השור
זה יוסף לכן ויקח משה את עצמות
יוסף ונו' : וזהו כוונת יוסף שאמר
אל אחיו פקד יפקד וגו' והעליתם
את עצמותי ונו' ואמרו ס"ל פקד
במזכרים יפקד בים פקד בעה"ו
יעקב בעה"כ ר"ל הכל תלוי בי אם
אתם תעלו את עצמותי ותעשו
פירוד בין שתי קליפות אלו אז
יעשה לכם הק"ה לכם כיסים
במזכר' וכוים' בים אבל אם לא תעלו
את עצמותי ויהיה עדין דניקות בין
הקליפות אלו אז לא תהיה לכם
תקומה מפני הגרו' שיעברו עליכם
וזהו שאמר פקד בע"ה יפקד
בע"ה אם העליתם את עצמותי
אם כן יהיה לכם תקומה בע"ה
ובע"ה ולא יהיה כח בטומאה

לקטרנ בקדוש' כמו שהיא תמיד תיאונתה לקטרנ בקדושה אבל אם לא תעלו את עצמותי א"כ יהיה דניקות גדול השתי
קליפות ביחד ויהיה כח להטומאה מ"ו לקטרנ בקדוש' ואתם גרמיתם את זאת שמכרת' אותי למזכרים שהמה חמורי וא"כ
המטא שלכם יהיה כבודאי שמור לע"ה ולא יהיה לכם חלק עה"כ בשבילי מאמר שהטומאה יהיה לכם למקטרנ אבל אם
העליתם את עצמותי א"כ פקד יפקד בע"ה ובע"ה וכוה המטא שלכם כתקן : וק"ו כוונת ס"ל בפסוק שמעון ולוי אחיכם
כלי חמס ונו"כ כי באפס הרגו איש זה שכם וממור כאיש אחד ונכוננס עקרו שור זה יוסף שנקרא שור וקשה מאי שייכות
הריגת שכם למכירת יוסף אלא הוא הדבר אשר דברנו בשם הוזהר שיעקב הוכיח לשמעון ולוי שהנדילו מטאם במכירת
יוסף שהיו מחבריו השתי קליפו' יחד שור וממור ובמה נפשך מטא' כאחד משתיהן או במכירת יוסף או אצל הריגת שכם
כי באפס הרגו איש זה שכם וממור וא"כ למה באמת הרגתם לא ע"כ כדאמורן בשם הוזהר כדי להפריד בין השתי קליפו'
בין שור וממור ואם כן ונכוננס עקרו שור במזיד עקרו שור זה יוסף ומכרתם השתי קליפות יחד ומזד זה כתעורר על
ישראל כמה צרות לכן אמר ונכוננס עקרו שור ר"ל במזיד שידעו גדול הנרמית ההיזק במכרת אלו הקליפות יחד דמשום
זה הרגו שכם וממור כדי לנטלם ואעפ"כ מכרו ליוסף לכן אמר ארור אפס ועל זה איתא בבוהר ששלם יעקב אל עשו כח
אמר עבדך יעקב ויהי לי שור וממור זאן ועבד-שפסא ר"ל כל הקליפות של שור וממור ונס שאר הקליפות הטומאה של
זאן ועבד ושפסא הם בידי ואני מושל עליהן ומיד כשהודיע זה לעשו ביה מתיירא עשו יראה גדולה ופשה שלום עם יעקב
ולא היה נריך יעקב להכניע את עצמו נגד עשו לאמר כמה פעמים עבדך יעקב ונכיל זה נענש כלל סולה מדברינו

שעיקר הקליפות להטומאה הם שור וממור וכשהם נימד או יד האומות על עליונה ישראל לכן גזרה מלכות יון לכתוב במצחו של שור ושל ממור שאין לבעליהן חלק באלהי ישראל שהם מסבנו שלטולם הקליפות אלו יעמדו להם ואין סוף תקומה לישראל משמת סמאל שנקרא שור אבל הק"ה יפקד כנא מרום כמרום ואמר כך על מלכי ארמה ויגדול ישראל במהרה:

סליק פרק שני

א איתנטלו דיומסנאי מיהודה בתפלה אמי רוצה לכתוב השטות בנרסאות בין הכא ובין מדרש רבה והוא בילקוש מחמת שקרובים רכריכה להדרי אך קנת שמוס כיניהם ואמ"כ אכתוב שמוס רכיס מה שיש בין הנמרא של מסכת סנהדרין בפרק חלק כי שמוס רכיס בין נרסא דבאן ובין הנרסאות של מדרש רבה ונמרא דפרק חלק בין שלשתן שמוס רכיס: בכאן אמרו ישמעאלים כיום ההוא כרת ה' את אברם ברית לאמר וגו' ואנו מודענו של אברהם שישמעאל בן לאברה' ונחלוק עמכם משמע שלא בקשו ליטול רק חלק פשוט ובמדרש גרם כתיב את הנכור בן השכונה יכיר לתת לו פי שנים וישמעאל בדין הוא שיטול פי שנים א"כ היה מקשה ליטול חלק הנכורה ואם כן זריבין ליתן טעם לשבט על זה כמאי קא מפלגי הנהו תרין נרסאות: ועוד גרם סס א"ל נביהא בן פסיסא אדוכי המלך וכו' אין אדם עושה ספנו בין בניו א"ל הן וא"ל והכתיב ויתן אברהם כל אשר לו ליצחק א"ל והיכן הוא כותב לבני קטורה א"ל ולבני הפלגשים וגו' ונסתלקו עשס בנושת פכים וא"כ אמר לו בתפיל הפסוק ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק ואמ"כ כשאמר לו המלך והיכן הוא כותב לבני קטורה השיב לו נביה' ולבני הפלגשים וגו' וכאן השיב לו מיד שני פסוקים ביחד ויתפילה הפסוק ולבני הפלגשים ואמ"כ הפסוק ויתן את כל אשר לו ליצחק גם נס ונסתלקו עשס בנושת פכים וכאן גרם סתם מיד ברוח להם: ועוד אבל כנעניים גרם שם בתשובה של נביהא כתיב ארור כנען ונסתלקו עשס בנושת פכים ולא גרם יותר כמו בכאן שגרם ולא עו' וכו': ו'עוד' אבל מצריים גרם שם סתם ששים רבוא וכו' ולא גרם שם הפסוק של ויתנללו את מצריים וגו' כמו שגרם כאן גם בתשובה של נביהא גרם ס' רבוא עשו אבל ר' שנים מהם כספ' ומהם זהבים יתנו לנו דינר כל יום ויום ולא גרם שם הפסוק של ומושב בני ישראל כמו בכאן רק ר' שנים וכו' זריבין ליתן טעם על זה גם גרם שם דינר כל יום ויום וככאן סלע כל יום ויום:

בטו' ביה ובשיחא עשר ביה גלו אנשי בית שאן ואנשי בקעתה ואף הם היו יתר רעה לישראל בימי יונים כלפיו הערבים ספני שלא נתחייבו גלוח בראשונה ולא הגלה אותם לא יהושע בן נון ולא רוד כולך ישראל וכיון שנתחייבו גלות בכרה ירם של בית השמונאי והגלו אותם ואוחו היום עשאוהו י"ט ששמהה היא לפני המקו' שמלכת הרשע נעקר' סן העול' שג' ועלו מושיעים בהר ציון וגו' ח' מלך עולם ועד אימתי כשיאבדו גוים מארצו ואומר יתמו חטאי' מן הארץ וגו': בעשרים וחמשה ביה א איתנטלו דיומסנאי מיהודה ומירושלים כשבאו בני ישמעאל לעורר על ישראל על הבכורה ובאו עמחם שתי משפחות רעות כנעניים ומצרים אמרו מי ילך וידון עמחם א' להם נביהא בן פסיסא שוער הבית לחכמים אני אלך וארון עמחם אמרו לו הוחר שלא (תחלוט) את ישראל אמר להם אלך וארון עמחם אם ינצחוני אמרו להם הרינו שבנו נצחתם אמרו ישמעאלים כתוב בתורה כיום ההוא כרת ה' את אברם ברית לאמר לורעך אחך את הארץ ואנו מודענו של אברהם שישמעאל בן אברהם ונחלוק עמכם: השיב להם נביהא בן פסיסא כחוב בתורה ולבני הפלגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנות וכתוב בתורה ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק ברוח להם: כנעניים אמרו ארץ כנען שלנו היא שכן כתוב בתורה ארץ כנען לנבולותיה אמר להם נביהא בן פסיסא וכי ישגור דין שמקצתו בטל ומקצתו קיים הרי כתוב בתורה ויאמר

ובכאן איתנטלו דיומסנאי מיהוד ומירושלים כשבאו בני אפריקא לדון עם ישראל לפני אלכסנדרוס מוקדון אמרו ארץ כנען שלנו הוא וכו' דכתיב ארץ כנען לנבולתיה וכו' ולא גרם שם כמו שגרם כאן וכאן נכחו עמחם שתי משפחות רעות וגם קא חשיב שם כנעניים בתפילה ואמ"כ מצריים ואמ"כ ישמעאל וכאן חשיב ישמעאל בתפילה ואמ"כ כנעניים ואמ"כ מצריים וא"כ הנרסא של מסכת סנהדרין הוא כנען כאן וכנען מדרש רבה: ו'עוד' גרם שם אל המצרי' שכ' זה' כתן את סן העם בעיני מצרים וישאלום וככאן במגילת ונמדרש תענית גרם אל מצרי' הפס וק של ויתנללו וגו' ותו גרם שם